

PRIJEDLOG

AKCIJSKOG PLANA

SUZBIJANJA ZLOUPORABE OPOJNIH
DROGA
ZA 2004. GODINU

UVOD

Sukladno smjernicama Europske strategije za droge 2000. – 2004. i EU Akcijskog plana za droge 2000. – 2004., a na temelju zaključka Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske od 27. listopada 2003. godine, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske izradio je u koordinaciji s nadležnim tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i udrugama koje se bave suzbijanjem zlouporabe opojnih droga, Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2004.

U Republici Hrvatskoj, zlouporaba opojnih droga poprimila je intenzivne razmjere nakon Domovinskog rata te možemo reći da je sredinom 1990-tih došlo do prave epidemije bolesti ovisnosti o drogama u nas. Stopa od 0,9 % ovisnika o drogama na tisuću stanovnika u 1990.g., porasla je na 2,7 % u 1999.g. ili u sustavu za tretman ovisnika svake se godine evidentira oko 980 novih slučajeva teških ovisnosti o drogama. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo broj osoba ovisnih o drogama koji su bolnički i ambulantno liječeni u sustavu zdravstva u 2001. godini povećan je za 27% u odnosu na 2000 godinu. U 2002. godini broj osoba koji su bolnički i ambulantno liječeni u sustavu zdravstva bio je 5811 ovisnika što je u odnosu na 2001. godinu povećanje za 9,2%. Zabrinjavajući je podatak da se od 2000. godine do 2002. godine broj novopridošlih ovisnika o drogama registriranih u sustavu za bolnički i ambulantni tretman kontinuirano povećava, te taj broj prelazi 2000 novootkrivenih ovisnika o drogama svake godine, a također raste i broj smrtnih slučajeva izazvanih konzumiranjem droga ili smrti koje su u uskoj posljedičnoj vezi s konzumiranjem droga. Do sada je u Registru za praćenje ovisnika o drogama zabilježeno 16 721 osoba.

U namjeri da se osigura cjeloviti pristup pojedinim područjima suzbijanja zlouporabe opojnih droga, Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2004. izrađen je na temelju planiranih mjera i aktivnosti koje će se provesti u 2004. godini a za čije su provođenje zadužena sukladno svojim nadležnostima tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave udruge za suzbijanje zlouporabe opojnih droga.

Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2004. godinu predstavlja smjernice na temelju kojih su tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji su određeni kao nositelji nadležni za izvršenje pojedinih mjera i aktivnosti, obvezni donijeti posebne programe u sklopu kojih će razraditi i konkretizirati način provedbe planiranih mjera i aktivnosti.

Cilj koji se želi postići ovim Akcijskim planom je efikasno, koordinirano i sustavno suzbijanje zlouporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj, učinkovitija primjena mjera kojima je cilj iskorijeniti problem ovisnosti u Republici Hrvatskoj, kao i uključivanje svih segmenata društva u aktivnosti vezane uz suzbijanje zlouporabe opojnih droga.

S obzirom na to da za primjenu mjera i aktivnosti navedenih u Akcijskom planu suzbijanja zlouporabe droga nije dovoljna suradnja samo na državnoj razini, u njegovu provedbu kao nositelji odgovorni za izvršenje predviđenih mjera, uključene su i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te nevladine organizacije koje svake u svom području djelovanja nose dio odgovornosti za sustavno i kontinuirano provođenje mjera usmjerenih na suzbijanje zlouporabe opojnih droga.

Zlouporaba opojnih droga globalni je problem koji zahtijeva provedbu suvremenog, kompleksnog programa prevencije, edukacije, ranog liječenja i otkrivanja ovisnika, rehabilitacije, resocijalizacije, uz potporu i doprinos svih tijela koja sukladno Akcijskom planu suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2004. imaju obvezu i dužnost provoditi predviđene mjere.

1. PREVENCIJA

1.1. Dječji vrtići, osnovne škole, srednje škole

Cilj: Bit prevencije u predškolskom i školskom sustavu je zaštita zdrave populacije, prepoznavanje i pružanje pomoći učenicima s rizičnim ponašanjima te stručna pomoć učenicima koji su već počeli konzumirati sredstva ovisnosti.

Ciljana skupina: Djeca predškolske i školske dobi, odgajatelji, učitelji i roditelji.

Predložene aktivnosti:

- Prilagoditi i provoditi preventivne programe sukladno dobi pojedine ciljane skupine.
- Unaprijediti rad vrtićnih/školskih povjerenstava za prevenciju ovisnosti u svim odgojno-obrazovnim ustanovama u čiji rad je potrebno uključiti predstavnike odgajatelja, prosvjetnih djelatnika, učenika, roditelja, stručnih suradnika.
- Promicati i financijski podupirati učeničke projekte vezane uz programe prevencije.
- Poticati aktivnije uključivanje roditelja u rad škole i njihovo sudjelovanje u preventivnim aktivnostima u sklopu školskih preventivnih programa.
- Poticati uključivanje učenika rizičnog ponašanja u rad izvannastavnih aktivnosti i na taj način pridonijeti njihovoj boljoj socijalizaciji te ih osposobiti za pravilno postupanje u izazovnim situacijama.
- Definirati protokole suradnje s Centrima za socijalnu skrb, Hrvatskim crvenim križem, centrima za prevenciju ovisnosti, službama školske medicine te udrugama na županijskoj razini.
- Provoditi ankete o pojavnosti ovisnosti među djecom i mladeži u osnovnim i srednjm školama te učeničkim domovima jedanput godišnje uz analizu i objavu rezultata.
- Programe provoditi kontinuirano i vrednovati učinjeno kako bi se dobile smjernice za daljnje osmišljavanje predškolskih i školskih preventivnih programa.
- Razvijati inovativne pristupe u prevenciji zlorabe opojnih droga.

NOSITELJ: *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo, uredi državne uprave u županijama, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, centri za socijalnu skrb, Crveni križ, nevladine organizacije, dječji vrtići, osnovne i srednje škole, učenički domovi*

- Osigurati čvršću integraciju sadržaja o ovisnostima u redovni i izborni školski program, dodatni rad te izvannastavne aktivnosti.

NOSITELJ: *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa*

- Provesti program prevencije ovisnosti opojnih droga za djecu predškolske i školske dobi, odgajatelje, prosvjetne djelatnike i roditelje radi zaštite zdrave populacije, prepoznavanja i pružanja pomoći učenicima s rizičnim ponašanjem te pružanja stručne pomoći učenicima koji su već počeli konzumirati sredstva ovisnosti.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski Zavodi za javno zdravstvo

- Osigurati uvođenje preventivnog programa kao posebnog oblika dodatnog rada u osnovne i srednje škole.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, osnovne i srednje škole

- Uključivati djecu i mladež u sadržaje organiziranog provođenja slobodnog vremena koji potiču njihovu socijalizaciju, aktivni odmor i razonodu
- Sufinancirati rad nevladinih organizacija i drugih subjekata čiji su programi namijenjeni organiziranju slobodnog vremena djece i mladeži.
- Kontinuiranom suradnjom s drugim ministarstvima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i udrugama raditi na promicanju izvanškolskih aktivnosti u kojima bi se osigurali besplatni treninzi i stručni nadzor, zatim besplatno korištenje sportskih i kulturnih objekata radi kvalitetnog organiziranja slobodnog vremena učenika, te sufinancirati sportske, kulturne i druge sadržaje, a kako bi osjetili skrb zajednice i sklonili se od loših utjecaja iz okružja u kojem žive.
- Kontrolirati primjenu Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda i zakonskih odredaba o zabrani točenja i prodaje alkohola osobama mlađim od osamnaest godina te primjenu članka 95. Obiteljskog zakona kojim se ograničavaju noćni izlasci djetetu mlađem od šesnaest godina.
- U suradnji s lokalnim policijskim postajama provoditi preventivne mjere u okruženju škola i dječjih vrtića.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski Zavodi za javno zdravstvo, uredi državne uprave u županijama, policijske postaje MUP-a, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

- Osigurati nabavku stručne literature, videomaterijala, CD-a te omogućiti pristup internetu kako bi se prosvjetni djelatnici, roditelji i učenici dodatno educirali o problemu ovisnosti i pravilnom odabiru zdravih stilova života.
- Javnim tribinama, seminarima, okruglim stolovima i radionicama educirati profesore, ravnatelje, roditelje, stanovništvo u lokalnim zajednicama o štetnosti utjecaja opojnih droga i o načinima prepoznavanja znakova konzumiranja opojnih droga.
- Uspostaviti suradnju s lokalnim i dnevnim tiskom, školskim novinama i ostalim medijima kako bi se objavljivali radovi učenika i informirala javnost o aktivnostima odgojno-obrazovnih ustanova u provedbi preventivnih programa.
- Organizirati natječaj za izbor najboljeg promidžbenog plakata u borbi protiv ovisnosti o drogama za dječje vrtiće, učenike osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova. Izabrani plakat postao bi službeni plakat Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u povodu godine posvećene borbi protiv ovisnosti o drogama.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, uredi državne uprave u županijama, dječji vrtići, osnovne i srednje škole, učenički domovi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski Zavodi za javno zdravstvo

- Na temelju izvješća županijskih koordinатора za provođenje preventivnih programa, Ministarstvo će prirediti plan aktivnosti za 2005. godinu.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, uredi državne uprave u županijama, osnovne i srednje škole, učenički domovi

1.2. a) Domovi za djecu, odgojni domovi, odgojni zavodi

Cilj: Osnaživanje djece i mladeži smještene u ustanovama socijalne skrbi za lakše i uspješnije suočavanje s brojnim faktorima rizika kojima su, kao dodatno osjetljiva i socijalno ugrožena populacija, izloženi, posebice u odnosu na izazove zlouporabe opojnih droga.

Ciljana skupina: Djeca i mladež koja žive u domovima za djecu, odgojnim domovima i odgojnim zavodima u dobi od 12 do 18 godina.

Predložene aktivnosti:

- Sukladno Prioritetnim aktivnostima za dobrobit djece od 2003. do 2005. godine iz Nacionalnog programa djelovanja za djecu osmišljavati programe koji će u slobodnom vremenu poticati dječju socijalizaciju, stvaralačko izražavanje i djelovanje te aktivni odmor i razonodu.
- Prilagoditi Program "Osnaživanjem protiv ovisnosti" osobinama i drugim karakteristikama djece smještene u ustanove socijalne skrbi te izraditi plan njegove provedbe i primijeniti ga u ustanovama socijalne skrbi namijenjenim zbrinjavanju djece i mladeži.
- Poticati i pratiti projekte i programe udruga koji pridonose afirmaciji socijalnih vještina djece i mladeži.

NOSITELJ: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

1.2.b) Klubovi za mlade

Cilj: Osiguranje prostora za okupljanje mladih u slobodno vrijeme u lokalnoj zajednici te osmišljavanje edukativnih i drugih sadržaja primjerenih dobi i interesima članova kluba.

Predložene aktivnosti:

- Nastaviti financiranje aktivnosti postojećih klubova za mlade (34) iz državnog proračuna, te potaknuti osnivanje najmanje 10 novih klubova u mjestima gdje oni još ne postoje, a u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Pored aktivnosti klubova koje se odnose na smisleno korištenje slobodnog vremena, organizirati kvartalno najmanje jedno predavanje, tribine i sl., na kojoj sudjeluje liječnik, psiholog, socijalni radnik, predstavnik MUP-a ili drugi stručnjak koji se bavi problemom ovisnosti, te pored ostalih obuhvatiti područja; zdravstveni odgoj mladeži u zaštiti reproduktivnog i općeg zdravlja, te edukativni program o posljedicama konzumiranja opojnih sredstava.

NOSITELJ: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

1.2.c) Centri za obitelj

Cilj: Osnaživanje obitelji za uspješnije suočavanje s problemima zlouporabe opojnih droga, organiziranjem savjetodavnog rada s djecom i roditeljima vezano uz zlouporabu opojnih droga.

Predložene aktivnosti:

- Razraditi edukacijske i informativne aktivnosti s djecom i roditeljima u centrima za obitelj.
- Nastaviti financijski podržavati rad postojeća tri do sada otvorena Centra za obitelj.
- Inicirati otvaranje još četiri Centra za obitelj, vodeći računa o njihovoj regionalnoj zastupljenosti.

NOSITELJ: *Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti*

1.3. Visoka učilišta

Cilj: U sklopu visokih učilišta dati važnost i prostor području ovisnosti o opojnim drogama, na način primjeren problemu i njegovoj društvenoj dimenziji.

Ciljana skupina: Studentska populacija.

Predložene aktivnosti:

- Provesti istraživanje raširenosti ovisnosti među studentskom populacijom kao i istraživanje o osvještenosti studentske populacije o problemu ovisnosti.
- U visokoobrazovnim ustanovama organizirati stručne skupove na temu suzbijanja zlouporabe opojnih droga.
- Financirati znanstvene i studentske projekte na temu ovisnosti.
- Poticati osposobljavanje i usavršavanje mladeži kako bi pridonijeli suzbijanju zlouporabe opojnih droga.

NOSITELJ: *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi*

1.4. Oružane snage Republike Hrvatske

Cilj: Suzbijanje zlouporabe opojnih droga u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Ciljana skupina: Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Predložene aktivnosti:

- Koordinirati aktivnosti MORH-a i OS RH u sklopu prevencije i restriktivnih mjera koje provodi Povjerenstvo za prevenciju bolesti ovisnosti, kao i izrađivati izvješća o poduzetim restriktivnim mjerama i mjerama unutarnje prevencije.
- Uspostaviti efikasnije mehanizme kontrole sprječavanja unosa opojnih droga u MORH i OS RH.
- Izrađivati promidžbeno edukativne materijale (letke, brošure, plakate) o štetnosti opojnih droga i distribuirati ih u službe MORH i OS RH.

- Na temelju Pravilnika o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti za prijam u DVO i praćenje zdravstvenog stanja tijekom službe postrožiti kriterije u slučaju utvrđivanja zlouporabe opojnih droga i ovisnosti.
- U sustavu represivnih mjera provedba nadzora od strane djelatnike Vojne policije, testiranje na uporabu sredstava ovisnosti, a u slučaju utvrđivanja konzumiranja opojnih droga odlukom vojnostegovnih sudova stegovno sankcionirati počinitelje.
- Pratiti raširenost zlouporabe droga i bolesti ovisnosti, te ocjenjivati provedene programe prevencije i represivne mjere.
- Izraditi Pravilnik za testiranje na opojne droge.
- Suradivati sa zdravstvenim ustanovama i županijskim Centrima za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti.

NOSITELJ: Ministarstvo obrane

1.5. Centri za socijalnu skrb

Cilj: Rano otkrivanje ovisnika o drogama.

Ciljana skupina: Osobe s problemom ovisnosti o drogama i povremeni uzimatelji droga.

Predložene aktivnosti:

- U cilju ranog otkrivanja ovisnika o drogama u centrima za socijalnu skrb potrebno je ustrojiti službu za provođenje vanjskog rada s ovisnicima (*OUTREACH program*).
- Izraditi detaljan plan mjera i aktivnosti za provođenje vanjskog rada s ovisnicima.
- Educirati i zaposliti stručni kadar u sklopu centara za socijalnu skrb čija bi zadaća bila da djeluju na mjestima okupljanja ovisničke populacije.

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

1.6. Informiranje građana

Cilj: Informiranje i educiranje građana, a osobito mladeži, o bitnim sadržajima vezanim za zlouporabu opojnih droga kao i o utjecaju i štetnostima opojnih droga.

Ciljana skupina: Građani Republike Hrvatske.

1.6.a) Mediji

Predložene aktivnosti:

- Osmisliti i provesti kampanju (emitirati edukativno - informativne emisije, tiskanje plakata i sl.) s ciljem obrazovanja i informiranja djece, mladeži, roditelja i ostalih građana o utjecaju i štetnostima opojnih droga.

NOSITELJ: Javni mediji, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

1.6. b) Distribucija informativno-edukativnih materijala

- Izraditi promotivno - edukacijski materijal pod nazivom "Prepoznavanje znakova važnih za otkrivanje zloupotrebe opojnih droga". Promidžbeno - edukativne materijale o štetnosti opojnih droga, a koji su namijenjeni djeci, mladeži i njihovim roditeljima, na temelju suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa distribuirati u odgojno - obrazovne ustanove Republike Hrvatske.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski zavod za javno zdravstvo*

- Publiciranje informativnog vodiča koji bi sadržavao sve bitne informacije vezane za zlouporabu opojnih droga, popis terapijskih zajednica, upute o ostvarivanju socijalnih, zdravstvenih i drugih prava ovisnika, telefonske brojeve centara za krizna stanja i drugih institucija koje mogu pružiti ovisnicima i njihovim roditeljima pomoć i potrebne informacije.
- Publicirati informativne i edukativne letke, brošure i druge materijale za djecu, mlade i roditelje.
- Osmisliti i provesti Nacionalnu kampanju suzbijanja zlouporabe opojnih droga u sklopu obilježavanja međunarodne godine obitelji.

NOSITELJ: *Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga*

1.7. Sustav ranog otkrivanja novih sintetičkih droga

Cilj: Otkrivanje značajnih rizika za zdravlje opće populacije te informiranje relevantnih institucija i službi što je brže moguće o pojavi novih sintetičkih droga na tržištu s glavnim ciljem prevencije širenja njihovih negativnih učinaka.

Ciljana skupina: Postojeći i potencijalni konzumenti sintetičkih droga.

Predložene aktivnosti:

- Izvršiti pripreme za uspostavljanje sustava brze izmjene informacija o proizvodnji, trgovini, uporabi i rizicima novih sintetičkih droga sukladno Sustavu ranog otkrivanja novih sintetičkih droga Europske unije.
- Informirati o pojavljivanju nove tvari na tržištu «brza reakcija» - odnosi se na identifikaciju tvari (kemijsko, ulično ime).
- Prikupljati komplementarne informacije o novoj tvari koje se odnose na postupak proizvodnje, načine zlouporabe i posljedice uzimanja te tvari s ciljem stvaranja kompletnije slike na europskoj razini – (postupak proizvodnje).
- Preventivnim aktivnostima otkrivanja novih sintetičkih droga i prikupljanja podataka o njihovim učincima i mogućim rizicima spriječiti ozbiljne ili fatalne intoksikacije.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Udruge za suzbijanje zlouporabe opojnih droga*

2. LIJEČENJE I REHABILITACIJA OVISNIKA

2.1. Terapijske zajednice

Cilj: Liječenje i rehabilitacija osoba ovisnih o drogama.

Ciljana skupina: Osobe s problemom ovisnosti o drogama i povremeni konzumenti droga.

Predložene aktivnosti:

- Nastavak izgradnje terapijske zajednice Pulac u Rijeci prema izvedbenom planu, te izrada plana rada i kadrovske strukture.
- Izvršiti pripremne radnje vezane uz otvaranje terapijskih zajednica u Jastrebarskom, Kneževu, (procjena ponuđenog terena i objekata, adaptacija, korisnici, stručno osoblje, plan rada i dr.).
- Za područje Dalmacije odrediti lokaciju za otvaranje terapijske zajednice.
- Osigurati stručnu pomoć i nadzor nad udrugama koje se u sklopu svoje djelatnosti bave tretmanom - rehabilitacijom ovisnika o drogama.
- Ustrojiti mrežu terapijskih zajednica i udruga koje pružaju pomoć ovisnicima o opojnim drogama u skladu s potrebama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ured za udruge*

2.2. Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Cilj: Razviti sustav adekvatnog praćenja problema ovisnosti uz provedbu mjera i aktivnosti za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje ovisnosti te oblikovati nacionalnu doktrinu o prevenciji i liječenju ovisnosti i nadzirati njezinu primjenu.

Predložene aktivnosti:

- Ustrojiti Službu za prevenciju ovisnosti i osigurati prelazak županijskih centara i savjetovališta za prevenciju i izvanbolničko liječenje pod županijske zavode za javno zdravstvo.
- Ujedinjavati podatke iz područja ovisnosti i zlouporabe droga te analizirati podatke oboljelih ovisnika od zaraznih bolesti.
- Na temelju znanstvenih pokazatelja i epidemioloških podataka oblikovati i prilagoditi doktrinu prevencije ovisnosti i liječenja ovisnika te nadzor nad primjenom aktivnosti u sustavu zdravstva.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo*

2.3. Centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti

Predložene aktivnosti:

- Definirati stručni tim centara i aktivnosti koje će se provoditi u sklopu Centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti.

- Provoditi «Harm Reduction» (smanjenja štete) programa u Centrima kojima će se omogućiti ovisnicima zamjena šprica, igala i drugog pribora te tiskanje i podjela edukativno-promotivnih materijala.
- Definirati provođenje supstitucijske terapije i načine izdavanja metadona na temelju Protokola za primjenu supstitucijskog programa liječenja ovisnika.
- Ustrojiti registar praćenja stanja bolesti ovisnosti na razini županije.
- Provoditi programe prevencije ovisnosti u suradnji sa zdravstvenim službama na terenu.
- Organizirati i provoditi mjere sekundarne prevencije s rizičnim osobama, upućenima iz škole, od zdravstvenih službi ili centara za socijalnu skrb.
- Organizirati i provoditi aktivnosti za roditelje djece eksperimentatora.

NOSITELJ: *Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.*

2.4. Supstitucijski program - uporaba metadona

Cilj: Osigurati način dostupnosti metadonskog programa radi uključivanja što većeg broja ovisnika u program i njihov pristanak na liječenje u što ranijoj fazi ovisnosti. Cilj je reduciranje uzimanja heroína, detoksifikacija ovisnika (oslobađanje od fizičke ovisnosti, održavanje na metadonu supstitucija) za najteže slučajeve ovisnosti, poboljšavanje fizičkog i psihičkog zdravlja ovisnika, produljivanje života te smanjenje rizika od iznenadne smrti (overdose), kao i smanjenje kriminalne aktivnosti.

Ciljana skupina: Ovisnici kod kojih je već razvijena klinička slika ovisnosti o heroínu i pacijent nije u stanju apstinirati bez metadonske supstitucije (održavanja).

Predložene mjere:

- Donijeti Protokol za primjenu supstitucijskog programa liječenja ovisnika.
- Definirati načine distribucije metadona.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi*

2.5. Primarna zdravstvena zaštita (obiteljski liječnici i liječnici školske medicine)

Predložene aktivnosti:

- Provoditi postupak prevencije i ranog otkrivanja konzumenata opojnih droga i postavljanje dijagnoze kod osoba koje već imaju razvijenu ovisnost.
- Raditi s ovisnicima i njihovim obiteljima, upućivati ih u centre za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti te sudjelovati u provođenju pojedinačnih programa pacijenata-ovisnika.
- Provoditi metadonski, supstitucijski program prema postupku propisanim Protokolom za primjenu supstitucijskog programa liječenja ovisnika.
- Obvezati liječnike školske medicine na preventivno djelovanje u školama.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, domovi zdravlja, ordinacije liječnika obiteljske medicine i zavodi za javno zdravstvo - specijalisti školske medicine*

2.6. Detoksikacijske jedinice

Cilj: Pобољшanje liječenja ovisnika i povećanje broja izliječenih uz adekvatan rehabilitacijski tretman nakon završene detoksikacije.

Predložene aktivnosti:

- Završiti formiranje detoks jedinica u kliničkim i županijskim bolnicama, odnosno otvoriti detoksikacijske jedinice pri svim županijskim općim bolnicama.
- Povećati broj kreveta za liječenje ovisnika, odrediti broj kreveta za liječenje ovisnika o drogama, odrediti broj bolničkih dana za provođenje detoksikacijskog programa s obzirom na ovisnost o različitim vrstama droge.
- Formirati prihvatne dijagnostičke centre koji bi se brinuli o ovisnicima nakon uspješno završene detoksikacije prije odlaska na daljnji tretman u neku od postojećih terapijskih zajednica radi smanjenja stope recidiva.
- Stručno ekipirati detoksikacijske jedinice
- Edukacija djelatnika koji rade u detoksikacijskim jedinicama.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave*

2.7. Harm reduction (smanjenje štete)

Cilj: Zaštita zdravlja mladih uz pomoć prioritetnih aktivnosti smanjenja posljedica konzumiranja droga, te prevencijom širenja virusnih zaraznih bolesti poput hepatitisa B, C i AIDS-a te drugih zaraznih bolesti.

Ciljana skupina: Rizična populacija ovisnika o opojnim drogama.

Predložene aktivnosti:

- U sklopu projekta prevencije AIDS-a Međunarodnoga globalnog fonda za AIDS, TBC i malariju Ujedinjenih naroda, provoditi u suradnji s Hrvatskim crvenim križem i prema utvrđenim propozicijama program zamjene šprica, igala te podjelu kondoma.
- Informirati ovisnike o mogućnostima uključenja u pojedine terapijske programe, zaštititi od predoziranja.
- Regulirati provođenje testiranja na viruse HIV-a i hepatitisa.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski crveni križ, županijski zavodi za javno zdravstvo, centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti*

2.8. Klubovi anonimnih narkomana

Cilj: Međusobna potpora ovisnika u održavanju apstinencije.

Ciljana skupina: Ovisnici o opojnim drogama i apstinenti.

Predložene aktivnosti:

- Organizirati testiranje na viruse HIV-a i hepatitisa.
- Osnivati nove klubove anonimnih ovisnika za pružanje psihološke pomoći, s aktivnostima usmjerenim na individualni i grupni rad, te na rad na oporavku ovisnika.

NOSITELJ: jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije

2.9. Suradnja s udrugama građana koje se bave problematikom ovisnosti

Predložene aktivnosti:

- Unaprijediti suradnju s udrugama građana radi povećanja razine svijesti o štetnosti droga.
- Povećati efikasnost mjera prevencije ovisnosti, liječenja i rehabilitacije ovisnika.

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, nevladine organizacije

2.9.1. Ostale mjere

- Poticati osnivanje klubova roditelja ovisnika i liječenih ovisnika na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi međusobnog osnaživanja u borbi protiv ovisnosti, razmjene informacija i uzajamne podrške.
- Osnivati savjetovališta za probleme ovisnosti na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uz suradnju s Centrom za socijalnu skrb, Crvenim križem, Caritasom i drugim humanitarnim organizacijama.
- Razvijati modele suradnje s nevladinim organizacijama u provođenju svih oblika liječenja i rehabilitacije.
- Otvarati centre za pomoć u resocijalizaciji ovisnika.

NOSITELJ: centri za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, centri za socijalnu skrb, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

- Nastaviti program "Otvorenog - antidroga telefona" pri Uredu za suzbijanje zlouporabe opojnih droga.
- Aktivno se uključiti u provođenje svih programa u kojima su druga tijela nositelji aktivnosti.

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga

3. RESOCIJALIZACIJA OVISNIKA

3.1. Uloga društva u resocijalizaciji ovisnika

Cilj: Ponovno uključivanje ovisnika u društvenu zajednicu, nakon uspješno završenog programa rehabilitacije.

Ciljana skupina: Rehabilitirani ovisnici.

Predložene aktivnosti:

- Otvoriti centre za pomoć u resocijalizaciji ovisnika na način da im pomognu u ponovnoj integraciji u društvo.
- U suradnji sa Zavodom za zapošljavanje osigurati poticaje pri zapošljavanju osoba u resocijalizaciji s ciljem pomoći u pronalaženju privremenog ili stalnog zaposlenja.
- Plasirati na tržište usluge i robe proizvedene u komunama za ovisnike.
- Poticati osnivanje udruga za socijalnu potporu ovisnicima o opojnim drogama (koje pružaju usluge savjetovanja vezanih uz ostvarivanje prava na zapošljavanje, prekvalifikaciju, doškolovanje i uključivanje u druge društvene aktivnosti).
- Razvijati suradnju stručnjaka i institucija za resocijalizaciju s institucijama za liječenje i penalni tretman ovisnika.
- Izraditi projekt resocijalizacije na temelju analize stanja o kretanju bolesti ovisnosti u pojedinim županijama.
- Razvijati dugoročne individualne programe u sklopu kojih bi bili uključeni bivši ovisnici nakon završenog liječenja ili penalnog tretmana i osigurati njihovu stručnu evaluaciju.
- Poticati zapošljavanje bivših ovisnika u društvenom i privatnom sektoru.
- Inicirati osnivanje prihvatilišta za ovisnike koji se nakon završenog liječenja ili penalnog tretmana ne mogu vratiti u svoju obitelj.

NOSITELJ: *Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave*

- Pronaći rješenja s pomoću kojeg bi se ovisnicima koji su u nekom od tretmana liječenja ili onima koji su uspješno završili neki od tretmana liječenja omogućio završetak obrazovanja ili prekvalifikacija zanimanja.
- Osmisliti program izobrazbe i stručne prekvalifikacije na temelju relevantnih statističkih pokazatelja o stručnoj spremi ovisnika i njihovoj motiviranosti za doškolovanje ili prekvalifikaciju.

NOSITELJ: *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga*

- Omogućiti ovisnicima koji su prekinuli školovanje zbog zlouporabe opojnih droga da završe osnovno i srednje školovanje.

NOSITELJ: *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, uredi državne uprave u županijama, nevladine organizacije, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga*

4. SUZBIJANJE KRIMINALITETA DROGA

4.1. Nadzor granica:

Cilj: Nadzorom državne granice suzbijati krijumčarenje opojnih droga i prekursora.

Predložene aktivnosti:

- Provoditi redovan i pojačani nadzor državne granice.
- Pojačati mjere usmjere na sprječavanje krijumčarenja opojnih droga na plovnoj granici.
- Provoditi kontinuiranu edukaciju vezanu uz predmetnu problematiku službenika granične policije (pomorske), te vodiča službenih pasa.
- Suzbijati organizirane oblike proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje.
- Koordinirano i kontinuirano se suprotstavljati svim pojavnim oblicima krijumčarenja, preprodaje i proizvodnje opojnih droga na međunarodnoj razini, te pravovremeno uočavati nove pojavne oblike (modalitete, trendove) krijumčarenja i zlouporabe opojnih droga.
- Nastaviti uspješnu suradnju sa stranim policijama, službama i organizacijama (DEA, FBI, NCIS, Generalni sekretarijat Interpol, UNODC i drugi) koje se bave problematikom vezanom uz opojne droge.

NOSITELJ: *Ministarstvo unutarnjih poslova*

4.2. Tehničko uređenje i opremanje carinskih ispostava na graničnim prijelazima

Predložene aktivnosti:

- Provesti tehničko uređenje graničnih prijelaza, u cilju podizanja kvalitete kontrole robe i putnika, kao i poboljšanja mjera carinskog nadzora, radi suzbijanja svih pojava oblika krijumčarenja, pa tako i opojnih droga.
- Nastaviti distribuciju priručnih testova (testera) za otkrivanje i detekciju opojnih droga.

NOSITELJ: *Ministarstvo financija*

4.3. Kontrola uvoza, prometovanja i izvoza lijekova

Predložene aktivnosti:

- U postupku uvozno - izvoznog carinjenja u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi nastaviti kontrolu uvoza, prometovanja i izvoza na temelju dozvola za lijekove, te važećih lista za psihoaktivne stvari i prekursore.

NOSITELJ: *Ministarstvo financija, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi*

4.4. Suradnja sa MUP-om RH i ekipiranje odjela za suzbijanje krijumčarenja

Predložene aktivnosti:

- Ekipirati Službu za suzbijanje krijumčarenja u sklopu Carinske uprave (kao i uspostava odjela koji će se baviti isključivo drogama).

NOSITELJ: Ministarstvo financija, Ministarstvo unutarnjih poslova

4.5. Aktivnosti na stručnom osposobljavanju carinskih službenika za suzbijanje krijumčarenja opojnih droga

Cilj: Pojačanom kontrolom granica spriječiti ulazak droge u zemlju.

Predložene aktivnosti:

- Kontinuirano pratiti trendove droga.
- Distribuirati prikupljena izvješća o zapljenama u zemlji i inozemstvu.
- Slati posebna upozorenja utemeljena na prikupljenim informacijama uz pomoć izvještajnog rada, analitike i međunarodne suradnje.
- Pripremati i distribuirati materijale.
- Održavati stručne seminara, po uzoru na one koji su se proteklih godina organizirali u suradnji sa Carinskom službom Velike Britanije (HM Customs).

NOSITELJ: Ministarstvo financija

4.6. Suzbijanje zlouporabe - ulična redukcija

Cilj: Suzbiti preprodaju manjih količina opojnih droga.

Predložene aktivnosti:

- Koordinirano i kontinuirano sprječavati uspostavu otvorenih narkoscena, uz maksimalno otežavanje nabave, odnosno smanjivanje ponude (dostupnosti) opojnih droga na ilegalnom narkotržištu.

NOSITELJ: Ministarstvo unutarnjih poslova

4.7. Mjere sigurnosti u cestovnom prometu

Cilj: Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu, odnosno smanjenje broja prometnih nezgoda koje izazivaju vozači pod utjecajem opojnih droga.

Ciljana skupina: Sudionici u cestovnom prometu.

Predložene aktivnosti:

- Započeti provedbu pilot projekta *Testiranje vozača na opojne droge*, analizirati prve rezultate i na temelju njih odrediti buduće aktivnosti (taktiku i metodiku postupanja, tehničko opremanje, edukaciju, preventivno djelovanje i dr.).
- Uspostaviti sustav izobrazbe službenika prometne policije koji će biti osposobljeni provoditi provjere (ispitivanja) vozača u cestovnom prometu na opojne droge, te provesti edukaciju službenika koji bi sudjelovali u pilot projektu *Testiranje vozača na opojne droge*.
- Opremiti prometnu policiju opremom (uređajima) uz pomoć kojih će se moći brzo i učinkovito provoditi provjere (pred ispitivanje) vozača na opojne droge na cesti.
- Centar za kriminalistička vještačenja opremiti svim potrebnim uređajima i opremom za analizu uzoraka.
- Izmijeniti i dopuniti postojeće propise radi preciznijeg definiranja pravne regulative radi provjere (ispitivanja) vozača na opojne droge.
- Uspostaviti stalan sustav provjere vozača u cestovnom prometu na opojne droge.

NOSITELJ: Ministarstvo unutarnjih poslova, tijelo državne uprave nadležno za normizaciju i mjeriteljstvo

4.8. Mjere sigurnosti u pomorskom prometu

Cilj: Povećanje sigurnosti u pomorskom prometu.

Ciljana skupina: Sudionici u pomorskom prometu.

Predložene aktivnosti:

- Uspostaviti sustav provjere na opojne droge sudionika u pomorskom prometu.

NOSITELJ: Ministarstvo unutarnjih poslova

4.9. Sprječavanje pranja novca

Cilj: Suzbijanje pranja novca stečenog ilegalnom trgovinom opojnim drogama.

Predložene aktivnosti:

- Provoditi mjere sustavnog praćenja i otkrivanja izvora protupravno stečenog novca te korištenja protupravno stečenog novca ilegalnom trgovinom opojnim drogama.
- Provoditi druge mjere sukladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i Akcijskom planu o drogama Europske unije.

NOSITELJ: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija

5. ZAKONODAVSTVO

5.1. Normativna djelatnost

Predložene aktivnosti:

- Zakonom o kaznenom postupku urediti:
 1. Uređenje prethodnog kaznenog postupka izostavljanjem stadija istrage.
 2. Pretvaranje istražnog suca u suca prethodnog postupka, povjeravanje otkrivanja i istraživanja kaznenih djela državnom odvjetniku koji u pripremnom stadiju postaje tijelo s novim položajem i ulogom u skladu s definiranim ustavnim položajem neovisnog pravosudnog tijela odgovornog za kazneni progon svih kažnjivih djela.
 3. Prenošenje poslova istražnog suca na državno odvjetništvo i policiju uz organizacijske i materijalne pretpostavke za provedbu takvih promjena.
- Analitičko praćenje izrečenih kaznenih sankcija u kaznenom postupku u odnosu na kazne u članku 173. Kaznenog zakona.
- Analiza učinkovitosti primjene kaznene politike na predmete u kaznenom i prekršajnom postupku u svezi sa zlouporabom opojnih droga.

NOSITELJ: Ministarstvo pravosuđa

5.2. Tretman ovisnika u zatvorskom sustavu

Predložene aktivnosti:

- U Kaznionici u Lepoglavi ustrojiti poseban odjel («drug free») za ovisnike koji će funkcionirati na načelima terapijske zajednice, a kojima je izrečena sudska mjera liječenja od ovisnosti i ovisnike kojima je u postupku psihosocijalne dijagnostike utvrđena potreba za uključivanje u tretman.
- Uspostaviti efikasnije mehanizme sprječavanja unosa opojnih droga u zatvorske ustanove.
- Razviti program tretmana ovisnika u zatvoru u Zagrebu i zatvoru u Splitu u suradnji s institucijama izvan zatvorskog sustava.
- Adaptirati objekt u kaznionici u Valturi-Puli u posebnu socioterapijsku kaznionicu u kojoj bi kaznu izvršavali ovisnici koji su neposredno prije dolaska na izvršavanje kazne bili uključeni u neki od terapijskih postupaka koji se provode u društvenoj zajednici i zatvorenici koju su za vrijeme izvršavanja kazne postigli rezultate na rješavanju problema vlastite ovisnosti.
- Uključiti centre za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i nevladine organizacije u tretman zatvorenika-ovisnika o opojnim drogama za vrijeme izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta.
- Izraditi i provoditi preventivne programe za maloljetnike u odgojnim zavodima.

NOSITELJ: Ministarstvo pravosuđa

6. USTROJAVANJE INSTITUCIONALNIH OKVIRA ZA BORBU PROTIV OVISNOSTI O DROGAMA NA RAZINI ŽUPANIJA

Cilj: Ustrojavanje učinkovitog sustava za borbu protiv ovisnosti, razvijanje suradnje među državnim institucijama i nevladinim sektorom, koordinacija i evaluacija provođenja mjera i aktivnosti.

Predložene aktivnosti:

- Formirati županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga u koja će biti uključeni stručnjaci iz područja školstva, socijalne skrbi, zdravstva, nevladinih organizacija i županijskih ureda državne uprave.
- U suradnji sa županijskim zavodom za javno zdravstvo izraditi registar praćenja ovisnosti na razini županije i informatičko umrežavanje centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti u Republici Hrvatskoj.
- Definirati nadležnost i ustroj centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, a posebice odrediti osmosatno radno vrijeme centara, kadrovsku ekipiranost i stručni profil djelatnika, kao i terapiju koju centri mogu provoditi.
- Inicirati osnivanje koordinacije nevladinih organizacija koje se bave suzbijanjem zlouporabe opojnih droga na području županije i mreže nevladinih organizacija.
- Izraditi godišnje izvješće o provedbi Nacionalne strategije na razini županije i programe mjera i aktivnosti koje će se provoditi na razini županije, u koje je potrebno uključiti gradove i općine, te ih obvezati za njihovo provođenje.

NOSITELJ: *jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, uredi državne uprave, županijski zavod za javno zdravstvo, Ured za udruge, nevladine organizacije*

7. MEĐUNARODNA SURADNJA

Cilj: Unaprijediti međunarodnu suradnju na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga.

Predložene aktivnosti:

- Uz održavanje odnosa s Odjelom za droge u MUP-u, bilateralne i multilateralne odnose u sklopu regionalnog RILO projekta, RILO će prosljeđivati svim carinarnicama obavijesti o tekućim tendencijama u krijumčarenju, na temelju prikupljenih obavještajnih podataka iz regije (srednja i istočna Europa) i šire, te stručnu literaturu o najnovijim pojavama i oblicima svih vrsta krijumčarenja.
- Nastavak suradnje s inozemnim institucijama na području razmjene podataka i analiza, a koje su izvan okvira postojećih bilateralnih odnosa, primjerice: CAFAO-Sarajevo (Ured europske komisije za carinsku i fiskalnu pomoć), WCO (Svjetska carinska organizacija), te s NCIS (Državna kriminalističko-obavještajna služba Velike Britanije).
- U suradnji s UNODC-om, nastaviti sudjelovanje Republike Hrvatske u regionalnom projektu na području smanjenja ponude i potražnje droga, pod nazivom "Jačanje sposobnosti za prikupljanje i analizu obavještajnih kriminalističkih podataka jugoistočne Europe".

NOSITELJ: Ministarstvo financija, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo vanjskih poslova, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga

- Poticati implementaciju međunarodnih konvencija o narkotičnim drogama (iz 1961.), psihotropnim supstancijama (iz 1971.) i protiv nedopuštene trgovine narkoticima i psihotropnim supstancama (iz 1988.) kroz suradnju s nadležnim ministarstvima.
- Suradivati s međunarodnim organizacijama i institucijama koje se bave kontrolom i suzbijanjem zlouporabe opojnih droga, posebice s UNODC-om, INCB-om, UN-ovom Komisijom za narkotičke droge (CND), s Vijećem Europe (Grupa Pompidou), Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim.
- Sudjelovati na redovnim godišnjim zasjedanjima CND-a.
- Sudjelovati na sastanku šefova nacionalnih tijela za suzbijanje zlouporabe opojnih droga (HONLEA).
- Sudjelovati u radu Grupe za suradnju u borbi protiv zlouporabe i nezakonite trgovine drogama VE-e (Pompidou Grupa).
- Sudjelovati na međunarodnim skupovima, kongresima o kontroli opojnih droga i psihotropnih supstancija.
- Uspostaviti blisku suradnju s odgovarajućim tijelima susjednih zemalja kako bi se na regionalnoj razini zajedničkim naporima zaustavio ilegalni promet droga u regiji.
- Uspostaviti blisku suradnju sa zemljama članicama Europske unije na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga.
- Pokrenuti rad neformalne regionalne radne skupine koja bi ponajprije bila odgovorna za implementaciju nacionalnih planova i programa u borbi protiv zlouporabe opojnih droga i to razmjenom informacija i stručnih znanja, uključujući moguće zajedničke akcije između nadležnih tijela.

NOSITELJ: Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga u koordinaciji s nadležnim ministarstvima i tijelima državne uprave

8. ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA

Predložene aktivnosti:

- U sklopu rada institucija i organizacija iz područja zdravstva definirati teme iz područja prevencije, ranog otkrivanja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika o drogama.
- Informirati se o svim rehabilitacijskim programima te organizirati savjetovanje na temu "Rehabilitacija ovisnika o drogama u Republici Hrvatskoj".

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

- Provoditi istraživanja vezana uz pojavnost i kretanje biomedicinskih i socijalnih uzroka ovisnosti, prevenciju i izvore ovisnosti te uzorke ponašanja zbog uporabe droga.
- Provoditi znanstvenu evaluaciju programa borbe protiv ovisnosti.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski zavod za javno zdravstvo

- Formirati referalni laboratorij za vršenje toksikoloških analiza biološkog materijala smrtno stradalih konzumenata opojnih droga pri Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku

Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u cilju analiza i ujedinjavanja podataka o učestalosti i uzrocima smrtnosti ovisnika o opojnim drogama.

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa, Zavod za sudsku medicinu i kriminalistiku Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

9. IZOBRAZBA

Cilj: Izobrazba i osposobljavanje na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga.

Predložene aktivnosti:

- Provoditi izobrazbu djelatnika u sustavu socijalne skrbi svezi sa suzbijanjem zloupotrebe opojnih droga i u svezi s radom s ovisnicima.

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ured za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga

- Organizirati sustavnu izobrazbu odgajatelja i prosvjetnih djelatnika o mjerama prevencije ovisnosti i afirmaciji zdravih stilova života te ih obvezati da stečeno znanje integriraju u svoj stručni rad s djecom i mladeži.
- Omogućiti kontinuiranu izobrazbu roditelja o problemu ovisnosti i prepoznavanju simptoma koji upućuju na uzimanje sredstava koja uzrokuju ovisnost, kao i izobrazbu o odgovornom roditeljstvu i utjecaju obitelji u izgradnji pozitivnih vrijednosti u djece i mladeži.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, uredi državne uprave u županijama

- Organizirati seminare za županijske koordinatore, ravnatelje i stručne suradnike u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima kako bi se osigurala što kvalitetnija provedba školskih preventivnih programa u svim odgojno-obrazovnim ustanovama Republike Hrvatske.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, uredi državne uprave u županijama

- Organizirati koordinativne seminare za županijske koordinatore zbog ocjene učinkovitosti provedbe preventivnih programa na njihovu području.

NOSITELJ: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, uredi državne uprave u županijama.

- Edukacija zdravstvenih djelatnika, nastavnika i profesora, ravnatelja škola i vrtića, roditelja, studenata, školske i predškolske djece.

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga

- Edukacija liječnika koji provode ili će provoditi metadonsku terapiju, te izabranih doktora medicine koji imaju na skrbi ovisnike na supstitucijskom programu.

NOSITELJ: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo

- Edukacija liječnika primarne zdravstvene zaštite i psihologa u OS RH.
- Edukacija za vojne liječnike u malim skupinama u centrima za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti.
- Nastavak edukacije psihologa u malim skupinama u centrima za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti.
- Stalna izobrazba djelatnog i ročnog sastava vezana uz zlouporabu opojnih droga.

NOSITELJ: Ministarstvo obrane

- Provoditi stalnu edukaciju sudaca i državnih odvjetnika i stručnih suradnika iz područja suzbijanja neovlaštene trgovine opojnim drogama.
- Nastaviti izobrazbu u svezi s izmjenama u Kaznenom zakonu, te izmjena koje će nastati nakon donošenja Novele Zakona o kaznenom postupku.
- Osigurati uvjete za provođenje permanentne izobrazbe službenika zatvorskog sustava; suvremeni pristupi liječenju bolesti ovisnosti o opojnim drogama.
- Provesti ciljanu izobrazbu terapeuta za rad s ovisnicima o opojnim drogama i stručnu superviziju njihova rada koju provode vanjski stručnjaci.
- Osigurati edukativne letke, postere i publikacije za zatvorenike, te stručnu literaturu za službenike zatvorskog sustava iz područja ovisnosti.

NOSITELJ: Ministarstvo pravosuđa

- Provođenje izobrazbe djelatnika zaposlenih u industrijskom sektoru, trgovini ili poduzetništvu, koji upotrebljavaju ili proizvode, uvoze, izvoze ili provoze kemikalije (robe) odnosno njima trguju na temelju dozvola.
- Izobrazba uključuje održavanje seminara, tribina, te primjenu ostalih suvremenih načina izobrazbe (web stranica i sl.) uz pomoć kojih će se zainteresirani informirati o posebnom postupanju kemikalijama/prekursorima, mjerama nadzora i odgovornosti za postupanje i istinito izvještavanje nadležnih državnih tijela o relevantnim podacima o kemikalijama/prekursorima za droge.

NOSITELJ: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

**10. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA IZVRŠENJE AKCIJSKOG PLANA SUZBIJANJA
ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA**

**10.1. Tablični prikaz procjene ukupnih financijskih sredstava za provedbu programa suzbijanja
zlouporabe opojnih droga (u kunama)**

PROGRAM / GODIŠNJE	Procjena planiranih financijskih sredstava
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - seminari za županijske koordinatore zbog ocjene učinkovitosti provedbe preventivnih programa na njihovu području (240.000,00 kn) - promidžbeni materijal namijenjen nositeljima školskih preventivnih programa te učenicima i roditeljima u sklopu edukacije na prevenciji ovisnosti (440.000,00 kn) - 21 seminar za županijska povjerenstva prosvjetnih djelatnika (600.000,00 kn) - inovativni projekti učenika vezani uz programe prevencije (600.000,00 kn) - potpora rada slobodnih aktivnosti učenika vezanih uz programe prevencije ovisnosti (450.000,00 kn) - nabavka literature namijenjene programima prevencije ovisnosti (150.000,00 kn) - honorari predavača koji izvode programe edukacije sudionika na seminarima i radionicama (120.000,00 kn) - provedba istraživanja vezanih uz pojavnost i kretanje biomedicinskih i socijalnih uzroka ovisnosti, prevenciju i izvore ovisnosti te uzroke ponašanja zbog uporabe opojnih droga (50.000,00 kn) - provedba znanstvene evaluacije programa borbe protiv ovisnosti (150.000,00 kn) - ostali troškovi; fotokopiranje, smještaj i putni troškovi (200.000,00 kn).	
	UKUPNO 3.000.000,00
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi - Hrvatski zavod za javno zdravstvo unutar ugovorenih programa (500.000,00 kn) - Detoks - liječenje ovisnika (150.000,00 kn) - Izobrazba zdravstvenih djelatnika i suradnika u prevenciji (100.000,00 kn) - Liječenje metadonom (40.000,00 kn) - Prevencija, rano otkrivanje, liječenje i rehabilitacija ovisnika (1.000.000,00 kn) - Smanjenje štete (100.000,00 kn) - Terapijska zajednica Pulac (4.300.000,00 kn) - Terapijska zajednica Plešivica, izrada projekta	

(100.000,00 kn) - Terapijska zajednica Kneževo, izrada projekta (100.000,00 kn)	UKUPNO 6.390.000,00
Ministarstvo pravosuđa - provođenje programa sprječavanja zlouporabe opojnih droga (200.000,00 kn) - vođenje kaznenih postupaka (34.800.000,00 kn) - tretman ovisnika u zatvorskom sustavu: • izobrazba službenika zatvorskog sustava (30.000,00 kn) • ciljana izobrazba terapeuta i supervizija (160.000,00 kn) • leci, poster, publikacije, nabavka i prevođenje stručne literature (120.000,00 kn) • razvijanje programa tretmana ovisnika u Zatvoru u Zagrebu i Zatvoru u Splitu (120.000,00 kn) • adaptacija objekta u Kaznionici u Valturi-Pula (4.800.000,00 kn) • testeri Cozart Rapiscan instrument (50.000,00 kn) • nabavka urin testova za otkirvanje droge u organizmu (30.000,00 kn) • zdravstvena zaštita zatvorenika ovisnika (2.000.000,00 kn) • uključivanje nevladinih udruga u rad u zatvorskom sustavu (100.000,00 kn) • provođenje preventivnih programa za maloljetnike u Odgojnim zavodima (30.000,00 kn)	UKUPNO 42.440.000,00
Ministarstvo vanjskih poslova - troškovi službenih putovanja za sudjelovanje na međunarodnim seminarima i konferencijama vezanim za suzbijanje zlouporabe opojnih droga(100.000,00kn)	UKUPNO 100.000,00
Ministarstvo obrane - nabava laboratorijskih uređaja, pločica i potrošnog materijala za dokazivanje opojnih droga u slini i urinu	

(550.200 kn) - usluge utvrđivanja alkohola i droga u krvi (100.000,00 kn) - edukacija (40.000,00 kn)	UKUPNO 690.200,00
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva - provođenje izobrazbe djelatnika zaposlenih u industrijskom sektoru, trgovini ili poduzetništvu putem seminara, tribina, radionica vezano za postupanje i mjerama nadzora s kemikalijama/prekursorima za droge (300.000,00 kn)	UKUPNO 300.000,00
Ministarstvo unutarnjih poslova - projekt Kontrole droge u prometu (1.500.000,00 kn) - suzbijanje krijumčarenja i zloporabe opojnih droga (30.000.000,00 kn)	UKUPNO 31.500.000,00
Ministarstvo financija - aktivnosti usmjerene na suzbijanje zloporabe opojnih droga (860.000,00 kn)	UKUPNO 860.000,00
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - organizacija slobodnog vremena djece i mladih (60.000,00 kn) - klubovi za mlade (340.000,00 kn) - program Osnaživanjem protiv ovisnosti (100.000,00 kn) - aktivnosti Centara za obitelj (100.000,00 kn) - medijska kampanja (200.000,00 kn) - klubovi roditelja ovisnika (50.000,00 kn)	UKUPNO 850.000,00
Ured za suzbijanje zloporabe opojnih droga - provedba Nacionalne strategije i Akcijskog plana (2.500.000,00 kn) - edukacija na području suzbijanja zloporabe opojnih droga (299.399,00 kn) - provedba Nacionalne kampanje za suzbijanje zloporabe opojnih droga (690.000,00 kn) - ostala redovna djelatnost Ureda (1.669.000,00 kn)	UKUPNO 5.158.399,00
UKUPNO	91.288.599,00

Procjena ukupnih troškova potrebnih za provedbu Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2004. godinu iznosi **91.288.599,00** kn.

ZAKLJUČAK

Svi nositelji zadataka u izvršenju Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2004. godinu trebaju surađivati s nevladinim sektorom sukladno Programu suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj.